

T.C. TİCARET BAKANLIĞI

Dış Ticaret Beklenti Anketi

2019 3. Çeyrek Dönemi Beklentilerine İlişkin
Genel Değerlendirmeler

8 Temmuz 2019

DIŞ TİCARET BEKLENTİ ANKETİ (DTBA)

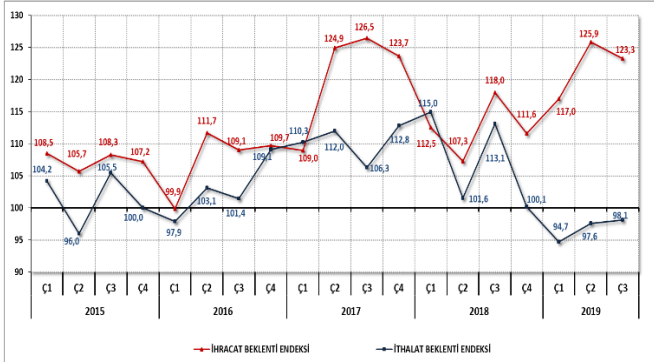
İHRACAT VE İTHALAT BEKLENTİ ENDEKSLERİ (2019 3. ÇEYREK)

1. DTBA Hakkında Dönemsel Bilgiler

Diő Ticaret Beklenti Anketi (DTBA), Türkiye İstatistik Kurumundan alınan diő ticaret istatistiklerine göre, 2018 Eylül ayı itibarıyla yıllıklandırılmış rakamlara göre en fazla ihracat ve ithalat yapan ilk 500'er firmaya uygulanmaktadır. 2019 yılının 3. çeyreğine ilişkin soruların yer aldığı anket formu 747 firmaya gönderilmiş olup, 612 firma anketi yanıtlamıştır. Buna göre, anketin cevaplanma oranı %81,9 olmuştur.

Anketi yanıtlayan 612 firma, 2018 Eylül ayı itibarıyla yıllıklandırılmış rakamlara göre toplam ihracatın %46,7'sini ve toplam ithalatın %51,4'ünü temsil etmektedir. Anket formunu yanıtlayan firmaların %21,4'ü sadece ihracat ve %16,5'i sadece ithalat yaparken, %62,1'i hem ihracat hem ithalat yapmaktadır.

İhracat ve İthalat Beklenti Endekslerine İlişkin Genel Değerlendirmeler¹

2019 yılının 3. çeyreğinde;

- **İhracat Beklenti Endeksi**, 2019 yılı 2. çeyreğindeki **125,9'luk** endeks değerine göre **2,6 puan azalarak 123,3** seviyesinde gerçekleşmiştir. İhracat Beklenti Endeksi geçen yılın aynı dönemine göre ise **5,3 puan artış** göstermiştir.
- **İthalat Beklenti Endeksi**, 2019 yılı 2. çeyreğindeki **97,6'lık** endeks değerine göre **0,6 puan artarak 98,1** seviyesinde gerçekleşmiştir. İthalat Beklenti Endeksi geçen yılın aynı dönemine göre ise **15 puan azalmıştır**.

Dış Ticaret Beklenti Endeksleri	Yayımlı Endeksi 100'ün üstünde (+), 100'ün altında (-)	Bir önceki çeyreğe göre değişim
İhracat Beklenti Endeksi	+	-
İhracat Beklentisi (Gelecek 3 Ay)	+	-
İhracat Siparişi Beklentisi (Gelecek 3 Ay)	+	-
Şu Anda Kayıtlı İhracat Sipariş Düzeyi	-	-
İhracat Sipariş Düzeyi (Son 3 Ay)	+	+
İthalat Beklenti Endeksi	-	+
İthalat Beklentisi (Gelecek 3 Ay)	+	+
İthalat Birim Fiyatı Beklentisi (Gelecek 3 Ay)	-	-
Şu Anda Kayıtlı İthalat Sipariş Düzeyi	-	+
İthalat Sipariş Düzeyi (Son 3 Ay)	+	+

2019 yılının 3. çeyreğinde, **İhracat Beklenti Endeksinin** "Şu Anda Kayıtlı İhracat Sipariş Düzeyi" yayımlı endeksi negatif etkilerken diğer yayımlı endekslerinin 100'den büyük olması sebebiyle Endeksi pozitif etkilediği görülmektedir. **İthalat Beklenti Endeksinin** ise "Şu anda Kayıtlı İthalat Sipariş Düzeyi" ve "İthalat Birim Fiyat Beklentisi(Gelecek 3 Ay)" yayımlı endeksleri negatif etkilerken diğer yayımlı endeksleri ise 100'den büyük olması sebebiyle Endekse pozitif katkıda bulunmuştur.

➤ ***İhracata İlişkin Değerlendirmeler***

2019 yılının 3. çeyreğine ilişkin beklentileri ölçmeyi amaçlayan DTBA'ya katılım sağlayan ihracatçı firmaların (511 firma) en çok ihracat yaptığı sektörler; ana metal sanayi (69 firma), gıda ürünlerinin imalatı (53 firma), kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı (47 firma), tekstil ürünlerinin imalatı (43 firma), giyim eşyaları imalatı

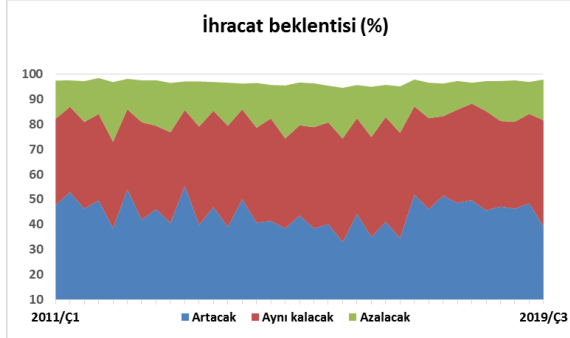
¹ Endekslere dahil edilen soruların yayımlı endeksleri ihracat/ithalat rakamlarına göre ağırlıklandırılmış frekanslar üzerinden hesaplanmıştır.

(41 firma) ve motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı (36 firma) olarak sıralanmaktadır.

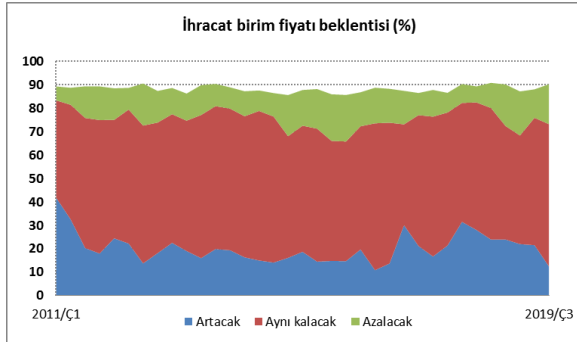
Gelecek 3 aylık dönemde ihracatçı firmaların hedef pazar olarak belirttiği ilk 3 ülke sırasıyla **ABD, BAE ve Almanya** olarak öne çıkmaktadır.

Ankete katılım sağlayan ihracatçı firmaların cevaplarına göre²,

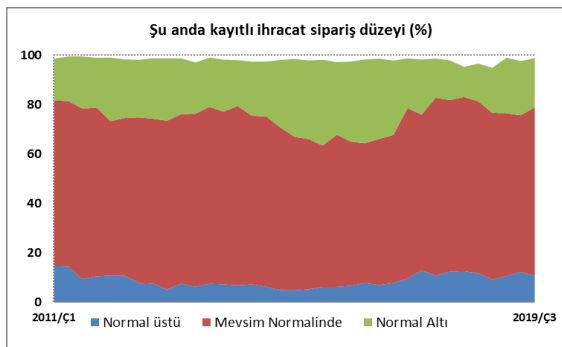
- 2019 yılının 3. çeyreğinde, ihracatın artacağı yönünde beklenti mevcuttur. Bir önceki çeyreğe göre ise artış beklentisi zayıflamıştır.

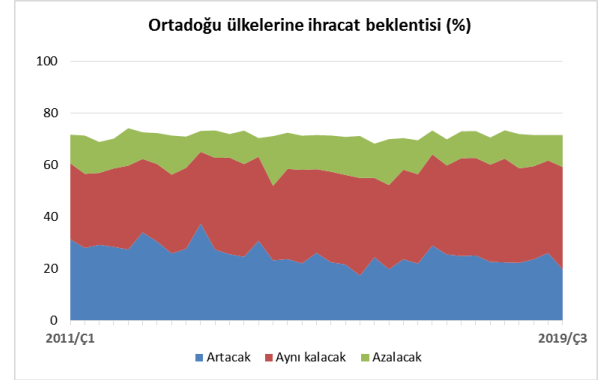
- 2019 yılının 3. çeyreğinde, ihracat birim fiyatının azalacağı yönünde bir beklenti mevcuttur. Bir önceki çeyrekte ihracat birim fiyatının artacağı beklenmekteydi.

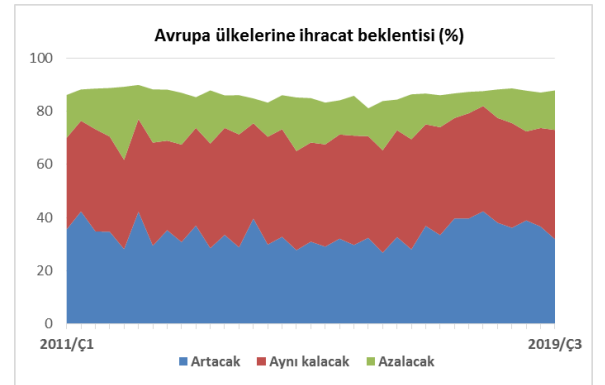
- 2019 yılının 3. çeyreğinde şu anda kayıtlı ihracat sipariş düzeyinin normalin üstünde gerçekleştiğini belirten firma sayısı genel olarak oldukça düşük seyretmekte olup, mevsim normalinde olduğunu belirten firma sayısı ise çoğunluktadır (%68,1).

- Ortadoğu ülkelerine ilişkin ihracatın aynı kalacağını belirten firma sayısı (%39,5) çoğunluktadır. Bununla birlikte, 2019 yılının 3. çeyreğinde Ortadoğu ülkelerine ilişkin ihracatın artacağı yönündeki beklentilerin zayıflayarak devam ettiği görülmektedir.

- 2019 yılının 3. çeyreğinde Avrupa ülkelerine ilişkin beklentiler ihracatın artacağı yönünde olup, artış beklentilerinin bir önceki çeyreğe göre zayıflayarak devam ettiği görülmektedir.

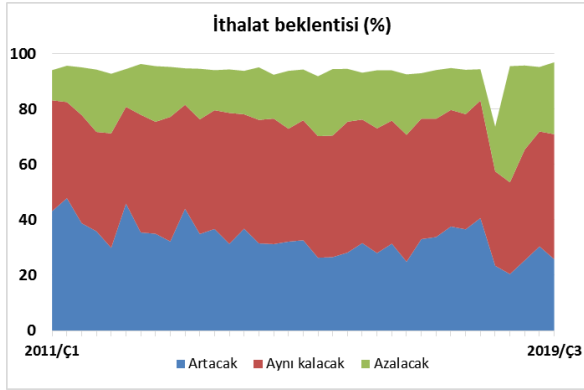
² Verilerin daha detaylı hali Toplu Sonuçlar tablosunda yer almaktadır.

İthalata İlişkin Değerlendirmeler

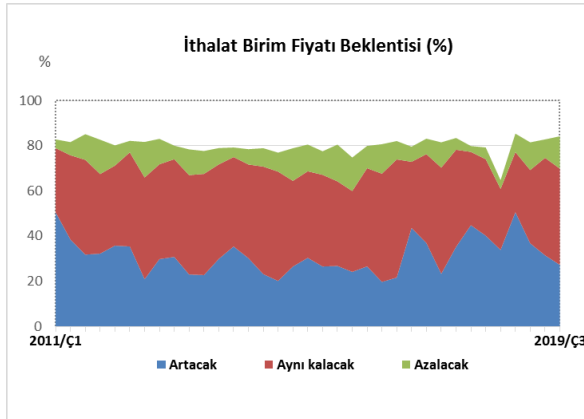
- 2019 yılının 3. çeyreğinde, DTBA'ya katılım sağlayan ithalatçı firmaların (481 firma) en çok ithalat yaptığı sektörler; kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı (84 firma), ana metal sanayi (80 firma), başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı (42 firma), motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı (37 firma) ve bitkisel ve hayvansal üretim ile avcılık ve ilgili hizmet faaliyetleri (36 firma) olmuştur.

Ankete katılım sağlayan ithalatçı firmaların cevaplarına göre³,

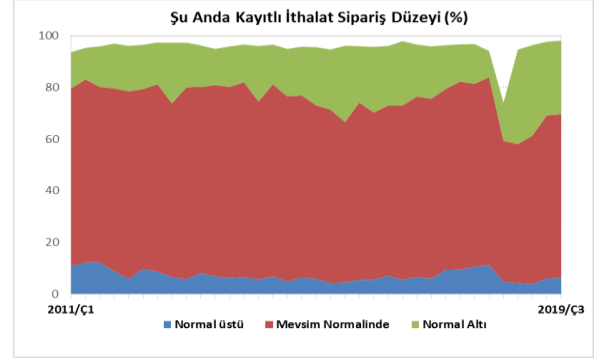
- İthalatın azalacağı yönündeki beklentiler ile artacağı yönündeki beklentilerin dengelendiği 2019 yılının 3. çeyreğinde, bir önceki çeyreğe göre ithalatın aynı kalacağı beklenmektedir.

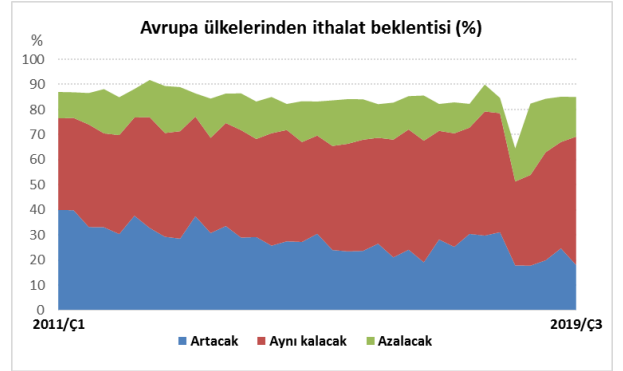
- 2019 yılı 3. çeyreğinde artacağı yönünde olan ithalat birim fiyatına ilişkin beklentiler bir önceki çeyreğe göre zayıflayarak devam etmektedir.

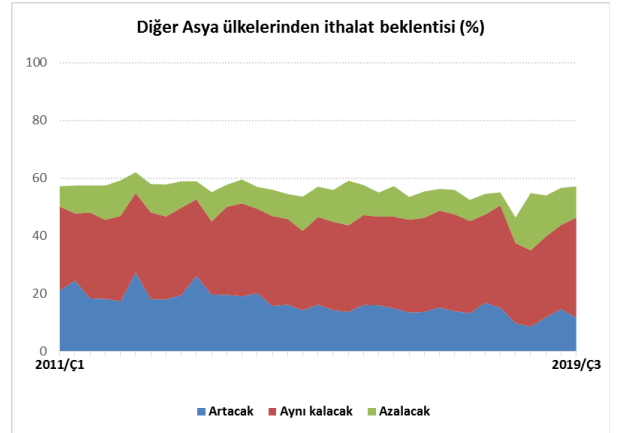
- Şu anda kayıtlı ithalat sipariş düzeyinin normalin üstünde gerçekleştiğini belirten firma sayısı genel olarak oldukça düşük seyretmekte olup, mevcut ithalat sipariş düzeyinin mevsim normalinde olduğunu belirten firma sayısı çoğunluktadır.

- 2019 yılının 3. çeyreğinde Avrupa ülkelerinden ithalatın artması beklenmekle birlikte artış eğilimi çok güçlü değildir. Bir önceki çeyreğe göre ise artış beklentisinin zayıflayarak devam ettiği görülmektedir.

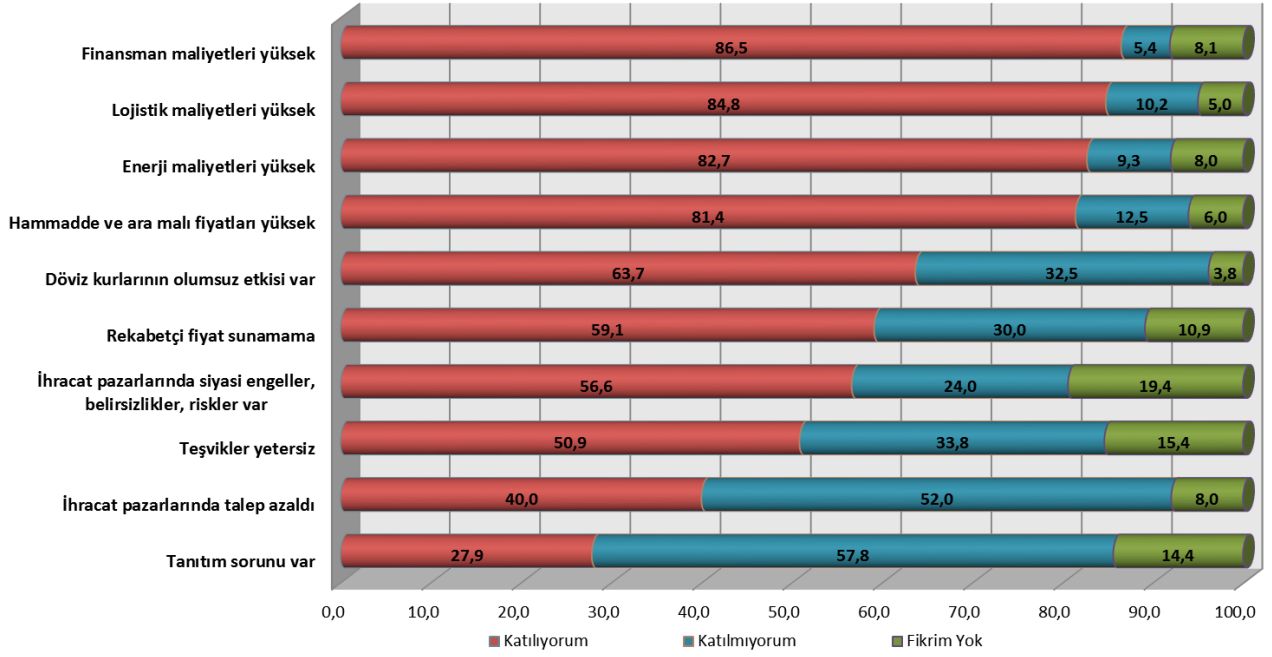

- 2019 yılının 2. çeyreğinde Diğer Asya ülkelerinden ithalatın artacağı yönündeki zayıf beklentinin, 3. çeyrekte daha da zayıflayarak devam ettiği görülmektedir.

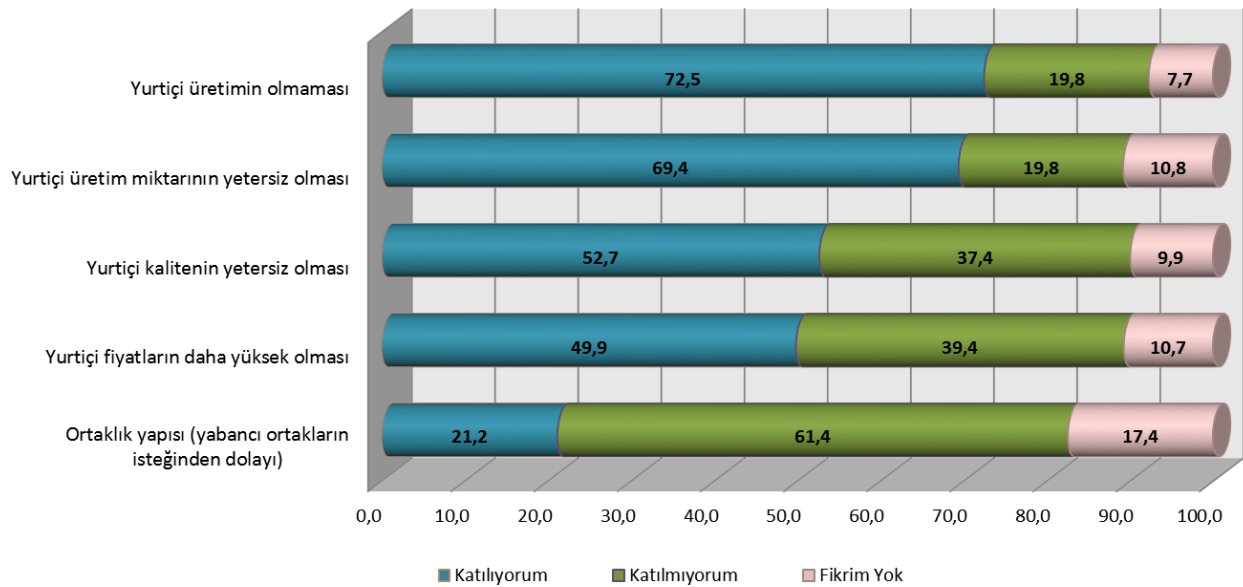
³ Verilerin daha detaylı hali Toplu Sonuçlar tablosunda yer almaktadır.

Firmaların İhracat Yaparken Karşılaştığı Sorunlar (%)

- Firmaların ihracat yaparken karşılaştığı sorunlara bakıldığında, 2019 yılı 3.çeyreği itibarıyla, finansman maliyetlerinin yüksekliğini sorun olarak belirten ihracatçı firmaların oranı %86,5, lojistik maliyetlerinin yüksekliğini sorun olarak belirtenlerin oranı ise %84,8 olmuştur. Diğer taraftan, enerji maliyetlerinin yüksekliği (%82,7), hammadde ve ara malı fiyatlarının yüksekliği (%81,4), döviz kurlarının olumsuz etkileri (%63,7) firmalar tarafından en çok belirtilen diğer sorunlar olarak karşımıza çıkmaktadır.

Firmaların İthalat Yapma Nedenleri (%)

- 2019 yılı 3. çeyreği itibarıyla, yurtiçi üretimin olmamasından dolayı ithalat yaptığını belirten firmaların oranı %72,5 olurken, yurtiçi üretim miktarının yetersiz olmasını ve yurtiçi kalitenin yetersiz olmasını ithalat nedeni olarak belirten firmaların oranları sırasıyla %69,4 ve %52,7 olmuştur. Bu nedenleri, yurtiçi fiyatların daha yüksek olması (%49,9) ve ortaklık yapısı (%21,2) takip etmektedir.